

Datum:
2023-07-25
Diarienummer:
MN-2023-7897

Yttrande

Kommunstyrelsen

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Författningsändringar med anledning av EU:s kvicksilverförordning [STK-2023-830]

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Förändringarna innebär att de svenska bestämmelserna blir bättre anpassade till EU-lagstiftningen och att hela kedjan för kvicksilverhanteringen blir bättre beaktad och reglerad i det svenska genomförandet. Det kommer även att innebära att risken för dubbelreglering ska kunna minimeras, då det svenska förbudet mot kvicksilver endast ska gälla om ett motsvarande förbud inte redan följer av EU:s kvicksilverförordning. Det administrativa arbete som tillkommer statliga myndigheter, domstolar och kommuner bedöms bli begränsat. Förändringarna bedöms sammantaget kunna leda till en minskad risk för att människor och miljön ska behöva bli exponerade för kvicksilver.

Yttrande

Det svenska kvicksilverförbudet har funnits sedan början av 1990-talet. Det har inte skett någon förändring av det nationella förbudet utöver vad som bedömts nödvändigt för att anpassa bestämmelserna till förbuden i EU:s kvicksilverförordning och något nytt har inte tillförts det svenska förbudet. Miljönämnden är positiv till de föreslagna förändringarna som innebär att det svenska genomförandet av EU:s kvicksilverförordning kompletteras.

Nedan kommenteras de olika författningsändringarna med anledning av EU:s kvicksilverförordning samt vilka konsekvenser förändringar kan ge för miljöförvaltningens miljötillsyn.

Restriktioner för import av kvicksilver

Det exportförbud för kvicksilver som fastställs i förordning (EG) nr 1102/2008 kommer att kompletteras med restriktioner för import av kvicksilver beroende på kvicksilvrets källa, avsedda användning och ursprungsort. Miljönämnden ser positivt på ändringen eftersom detta kan bidra till att användningen av kvicksilver minskar.

Undvika dubbelreglering

En EU-förordning är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Enligt EU:s kvicksilverförordning får medlemsstaterna tillämpa strängare krav än de som fastställs i förordningen. Det betyder att det svenska förbudet mot kvicksilver endast ska gälla om ett motsvarande förbud inte redan följer av EU:s kvicksilverförordning. Exempelvis är viss användning av tandamalgam förbjuden genom EU:s kvicksilverförordning och resterande användning är förbjuden genom det svenska generella förbudet mot kvicksilveranvändning.

Miljönämnden anser att det är viktigt att ändringen görs så att kraven i respektive lagstiftning inte överlappar. I övrigt har miljönämnden inga synpunkter på ändringen.

Miljösanktionsavgifter

Tre nya miljösanktionsavgifter kommer att införas för överträdelser av EU:s kvicksilverförordning. En av dessa är att den som inte har en amalgamavskiljare ska betala en miljösanktionsavgift. Miljönämnden ser positivt på denna ändring, då det troligtvis kommer innebära att föreskriften om att inneha en amalgamavskiljare följs i större utsträckning. Detta kommer i sin tur gynna det allmänna intresset av hälsoskydd. För Malmö kommun kommer detta inte ha någon påverkan i dagsläget eftersom kommunens tandvårdskliniker har amalgamavskiljare installerade. Vad gäller nya tandvårdskliniker anser miljönämnden att det är positivt att det kommer finnas möjlighet att fatta beslut om miljösanktionsavgifter om det visar sig att amalgamavskiljare inte blir installerade hos dessa.

Miljönämnden ser även positivt på införandet av de andra två miljösanktionsavgifterna. Den ena miljösanktionsavgiften gäller för den som lämnar in uppgifter om kvicksilveravfall från kloralkaliindustrin, eller verksamheter som rör rening av naturgas, eller brytning och smältning av andra metaller än järn för sent.

I dagsläget finns det inte några verksamheter inom dessa industrisektorer i Sverige. Den andra miljösanktionsavgiften gäller för den som lämnar in register om tillfällig lagring, omvandling eller solidifiering av kvicksilveravfall för sent. För närvarande finns det endast en anläggning i Sverige som tillfälligt lagrar kvicksilver och denna är belägen i Bohuslän.

Förtydligandet av Naturvårdsverkets uppdrag

Naturvårdsverket har utsetts till behörig myndighet i enlighet med EU:s kvicksilverförordning och ansvarar därmed för att ta emot rapporter om stora källor och register om kvicksilveravfall. Det betyder att Naturvårdsverkets uppdrag som behörig myndighet enligt EU:s kvicksilverförordning kommer att förtydligas i avfallsförordningen (2020:614), men detta bedöms inte innebära något utökat ansvar för myndigheten. Naturvårdsverket är redan i dag utsedd till behörig myndighet. Miljönämnden har inga synpunkter på förtydligandet i denna del.

Konsekvenser i miljötillsynen för miljöförvaltningen i Malmö

Miljöförvaltningen i Malmö blir direkt berört av förändringarna i EU:s kvicksilverförordning genom det förvaltningens tillsynsansvar för tandvårdsinrättningar och den skyldighet som finns att besluta om miljösanktionsavgifter. Miljönämnden bedömer att förslaget bör kunna rymmas inom ramen för den miljötillsyn som bedrivs idag. Det finns uppskattningsvis 140 tandvårdskliniker i Malmö stad och hos dessa ska det finnas amalgamavskiljare installerade. Nya tandvårdskliniker, kommer emellertid behöva installera amalgamavskiljare. Det administrativa arbete som tillkommer med anledning av eventuella beslut om miljösanktionsavgifter kopplade till detta bedöms bli begränsat.

Sammantagen bedömning

Förändringarna innebär att de svenska bestämmelserna blir bättre anpassade till EU-lagstiftningen och att hela kedjan för kvicksilverhanteringen blir bättre beaktad och reglerad i det svenska genomförandet. Det kommer även att innebära att risken för dubbelreglering ska kunna minimeras, då det svenska förbudet mot kvicksilver endast ska gälla om ett motsvarande förbud inte redan följer av EU:s kvicksilverförordning. Det administrativa arbete som tillkommer statliga myndigheter, domstolar och kommuner bedöms bli

begränsat. Förändringarna bedöms sammantaget kunna leda till en minskad risk för att människor och miljön ska behöva bli exponerade för kvicksilver.

Ordförande

.....
Sofia Hedén
.....

Nämndsekreterare

.....
Douglas Truedsson
.....